

голодом и смертью, ругали достижения социалистического строительства».

Реализация воспитательных задач государственной программы «Реабилитированные историей» в университете осуществляется не только через учебный процесс – лекции, практические занятия по истории Украины, но и через общественные мероприятия, многотиражную газету университета «Сільський інженер», екскурсії, виставки и другие формы работы музея истории университета, а также через научную, поисковую работу студентов, которые помогают историкам в исследовании советской истории и истории родного университета. Работа эта осуществляется в тесном контакте с библиотекой университета.

РОЗДІЛ IV
ДОСВІД РОБОТИ БІБЛІОТЕК З ПИТАНЬ
ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В СУЧАСНІЙ
СИСТЕМІ ОСВІТИ:

*За матеріалами Міжнародної науково-практичної
конференції «Бібліотека і освіта: користувачі,
ресурси, послуги»
(11 жовтня 2012 року)*

ФІЛОСОФІЯ СИСТЕМИ БІБЛІОТЕК В АПК УКРАЇНИ
(Національний Проект «Сковорода – 300...»)
тези доповіді

Гришин І.Я., професор кафедри ЮНЕСКО,
директор Інституту інноваційного менеджменту
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Автором статті зроблена спроба зазначене питання вивести на обговорення конференції з подальшим поглибленням дискурсу в цьому напрямі. На це, до речі, спонукають і дії Організації Об'єднаних Націй, останні із яких визначені в підсумкових документах конференції «Ріо+20» (2012р.). В кінці ХХ і на початку ХХІ століть набув поширення «*системний підхід*» як спосіб наукового пізнання та практичної діяльності, перш за все, в соціальній сфері, що вимагає розгляду частин у нерозривній єдності з цілим.

Системний підхід - це спосіб наукового пізнання та практичної діяльності, що вимагає розгляду частин у нерозривній єдності з цілим. Особливе поширення системний підхід знайшов застосування як знаряддя підвищення ефективності різних сфер управління.

Центральним у *системному підході* є поняття «*система*», що визначає певний матеріальний (підприємство, регіон, громада, інституції) або ідеальний (форми суспільної свідомості, громадська думка, ціннісні орієнтації груп та ін.) об'єкт, що розглядається як цілісне утворення. Одна і та ж система може розглядатися з різних точок зору.

Системні підходи вимагають з'ясування принципів ієрархії елементів системи, форм передачі інформації між ними, способів впливу однієї на одну, функціональної координації тощо. Прийняття управлінського рішення на основі *системного підходу* передбачає чітку мету, виявлення альтернативних шляхів її досягнення, врахування можливих наслідків реалізації мети, побудову або залучення відомих моделей, що охоплює причинні та функціональні зв'язки реальних ситуацій, які виникають у процесі реалізації проектів. Під час вивчення соціальних

об'єктів користуються *системним підходом* і як теорією, і як методом пізнання.

Схема гіпотетичної Системи досягнення сталого інноваційного розвитку розглядається в Національному Проекті «Сковорода – 300 – планетарна місія України у вирішенні проблем III тисячоліття» (далі – НП «С-300...») в роботі, у висновках якої зазначено, що:

- в стратегічному плані, людство, відходячи від загрози самознищення, робить рішучі спроби змінити вектор цивілізаційного розвитку. Фактично це є суттю Системи досягнення сталого розвитку;
- Система досягнення сталого розвитку, була сформована з використанням ідеї триєдності світів Сковороди, і спочатку передбачала в її центрі поняття «Людина». Але подальші дослідження показали, що в центрі Системи повинна бути не просто «людина», а поняття «*Людина природної креативності*». Це обумовлено тим, що модель, в інтересах досягнення щастя більшістю людей, розглядається у сучасному її розумінні з урахуванням ідей «нерівної рівності», впливу «видимих і невидимих» технологічних перетворень, розвитку філософії, науки і техніки в XIX і XX століттях.
- «*Людина природної креативності*» – це людина творча, схильна до новаторських дій.

Зазначена Система складається із 16 підсистем-кластерів, 6 блоків, набору нижчезазначених ідеологій. Метою Системи досягнення сталого інноваційного розвитку є найвища загальнолюдська цінність – *щастя*, а провідною ідеологією України майбутнього є планетарна місія України у вирішенні проблем III тисячоліття, виконання завдань XXI століття. Висока

планка мети і провідної ідеології України в НП «С-300...» базується на результатах багатьох університетів світу, об'єктом уваги яких є досвід накопичений цивілізацією.

Очевидно, що без включення в процес розробки і реалізації такого складного проекту як НП «С-300...» нових технологій підготовки менеджерів які б охоплювали *Систему* як єдиний організм, могли б також якісно здійснювати відповідну роботу – неможливо здійснити без спеціальної підготовки *системних менеджерів* за програмою, яка б враховувала підготовку фахівців вищого ґатунку в розвинутих країнах, а саме: докторів філософії відповідного напрямку.

Тобто, підготовка повинна вестись за системним менеджментом. *Системний менеджмент* - це управління багатофакторною системою досягнення певної мети, яка сформована на засадах *підсистем-класстерів*, відповідного набору *ідеологій національного та планетарного рівня, ідеологій психологічного змісту на основі загальнолюдських цінностей, ідеологій управління сьогоденням, минулим і майбутнім, ідеологій українсько-древнекиївськоруського світу, ідеологій підвищення, розумових здібностей нації* на основі міжнародних контактів *та інших з пріоритетом Провідної ідеології майбутньої України; принципами позитивних змін* відповідних філософських, теїстичних та наукових шкіл, *а також набору задач цільового призначення за методологією філософсько-теїстично-науково-практичного підходу.*

Одним із напрямків теоретичних і практичних досліджень в межах НП «С-300...» є залучення до

процесу громади, виділяючи із них перспективні в майбутньому щодо свого розвитку у вигляді своєрідних символів, де *сільська громада-символ* - це громада (село, селище, район...), населення якої проживає в сільській місцевості, займається не менше ніж 50% сільським господарством, гордістю (*символом*) мешканців якої є *приналежність до культури укладу життя* цієї громади; яка шанує *видатних особистостей (символи)*, що народилися, поховані, проживали або перебували на території громади; яка зберігає пам'ять про *історичні події (символи)*, що за визначенням громади, є об'єктами її гордості.

В *громаді-символі* треба досягти такого стану сенсоросфери, щоб її громадяни жили метою-місією, яка є знаковим елементом країни; відчувати, при цьому, гідність за себе, за громаду і країну. При визначенні претендентів в число майбутніх «сільських громад-символів», пріоритет через відповідні номінації доцільно віддавати громадам, які уже мають або планують мати певний набір із нижчезазначених показників та інших за бажанням самих громад, наприклад:

- наявну *систему* у вигляді генплану розвитку території та інших планів і різних практик;
- системи *виховання патріотичної, креативної, сильної в новаторській діяльності особистості, що складається з дитсадочко-шкільних комплексів, потужного вузівсько-шкільного краєзнавства, системи вивчення позитивного досвіду у вихованні і в навчанні в Україні та інших країн, наприклад, Фінляндії;*
- *центри творчості* різної направленості і типу;

- *бібліотеку (u), яка здатна працювати в більшості номінацій, які використовуються при оцінці їх діяльності;*
- *розвинуту систему дорадництва, яка охоплює всі сфери життя громади;*
- *музеї;*
- *механізми використання історичних та археологічних пам'яток культури для виховання молоді і розвитку туризму;*
- *свої програми, плани та ін. зі сталого інноваційного розвитку територій або набір окремих її напрямків та участі у виконанні Провідної ідеології та всіх інших ідеологій Системи досягнення сталого інноваційного розвитку;*
- *запроваджені цінності з поміркованого (обмеженого) споживання;*
- *безпосередні закордонні аматорські контакти;*
- *співпрацю зі структурами ООН, ЮНЕСКО, а також участь в ПРООН та ін.;*
- *досвід вживання методів оцінки вищої цінності для людини – «щастя»;*
- *тісну співпрацю органів самоврядування громади з владою всіх рівнів;*
- *систему вивозу і захоронення (переробки) побутових відходів;*
- *зразки захисту дикої природи;*
- *оптимальним, зрозумілим для кожного члена громади використанням природних ресурсів, які знаходяться на території громади.*

В ХНТУСГ зазначена в тезах проблема вирішується в комплексі з іншими, наприклад, з удосконалення механізму підвищення якості підготовки студентів і школярів в сільських

зкладах України та набору студентів в ХНТУСГ за методологіє системного менеджменту тощо.

Концепція і програма курсу для магістрів філософії кафедри ЮНЕСКО університету „**Системний менеджмент зі сталого інноваційного розвитку**” (на прикладі розвитку українського села). Всього: 30 годин (один кредит) у тому числі: лекцій - 6 години, самостійна робота - 20 години, заключний семінар – 4 години.

На Харківщині реалізується «Стратегія сталого розвитку Харківської області до 2020 року», яка прийнята обласною Радою 23.12.2010 р. Істотно, одними із основних виконавців цієї Стратегії є сільські та селищні громади. Але цілеспрямовано виконувати якісно зазначену роботу керівний апарат громад НЕ МОЖЕ, так як в багатьох управлінців - депутати, керівники дитячих садочків, шкіл, бібліотек, творчих центрів та інших структур, у тому числі, виробничих – відсутні необхідні для цього хоча би елементарні знання з теорії і практики сталого розвитку. Вищезазначений курс уточнюється для використання також для зазначеної категорії працівників.

НАВИЧКИ ПЕРЕКОНУЮЧОГО ВПЛИВУ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМПЕТЕНЦІЙ КЕРІВНИКА

Пономарьов О. С., канд. техн. наук, професор кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами